

[Niels Helveg Petersen.]

ation før valget? Det var, at der var indgået augustforlig, boligforlig og andre forlig, som der var store problemer med at udfylde. Efter forligene fulgte ustandselige forhandlinger om ændringer og tilføjelser. Den politiske situation var vaklende og usikker, og det endte jo til sidst med, at flere forlig stødte sammen og valg måtte udskrives.

Hvordan er så situationen efter valget? Ja, der er unægtelig rokeret rundt på nogle mandater, bl. a. til skade for mit parti, men ellers er situationen den samme. I den tid, der er gået siden valget, har forligspartierne tilbragt tiden med at tæve rundt i de samme forslag, som de forhandlede om før valget, under langvarige interne drøftelser, og den undrende offentlighed har med mellemrum fået underretning om stærke modsætninger og almindelig forvirring.

Noget er der dog sket. Venstre har opgivet sit veto over for en boligløsning, og det noteres med tilfredshed, men også med en lille smule undren. Var mandattabet virkelig stædigheden værd?

Det andet, der er sket, er, at augustforligets indhold er forringet. Råenergiavgiftens afløsning af en el-afgift på husholdningerne og nogle andre mere tilfældige afgiftsforhøjelser, som slet ikke påvirker efterspørgslen, er et klart udtryk for en forringelse af augustforligets økonomiske helhed. El-afgiften har yderligere den skavank, at den kan medføre betydelige forvriddninger i hele vores energipolitik.

Det er stort set, hvad der er kommet ud af felttoget indtil nu, og det var jo egentlig ikke det, befolkningen blev stillet i udsigt under valgkampen. Før valget lød det, at nu skulle der skabes et fast flertal bag en politik med et socialt sigte og et langsigtet perspektiv over for beskæftigelsesproblemerne og den voksende udlandsgæld. Foreløbig har vi intet hørt fra regeringen om noget i den retning.

Når det radikale venstre trods vor ærgrelse over forhandlingsformen og det endelige resultat kan støtte det, så skyldes det, at var der intet resultat kommet ud af disse forhandlinger, så ville man have skabt en endnu mere besværlig situation for parterne på arbejdsmarkedet, som i disse dage forsøger at finde en løsning inden for augustforligets rammer, men vi føler, det er nødvendigt at sige om det forligsresultat, der er kommet ud af det, at det ligner en enighed om nogle i virkeligheden ret tilfæl-

ligt sammenkædede klumper, mere end det ligner begyndelsen til en politik, der virkelig peger fremad.

Hvad venter os i de kommende uger og måneder? Først en finanslov. Tiden til at gøre den færdig er kort. Der venter finansudvalget et meget besværligt arbejde. Finansloven opererer med et meget stort underskud. Det kan være forsvarligt i den beskæftigelsessituation, vi har, men forudsætningen for, at det er forsvarligt, er, at indkomspolitikken gennemføres, og at lønrammen respekteres. Hvis ikke, vil finanslovsforslaget klart være utilstrækkeligt som styring for den offentlige aktivitet.

Og hvad venter os så efter finanslovens vedtagelse? Ja, det kan snart igen blive nødvendigt at foretage økonomisk-politiske indgreb. Det er der sådan set ikke noget mærkeligt i. Økonomisk politik består nu engang af stadige tilpasninger, det er der i sig selv ikke noget forkert i. Men hvis ikke det politiske mønster lægges anderledes til rette, så frygter vi en gentagelse af det, som har været mønsteret i de senere år: nogle oplæg fra regeringen – ikke i folketinget, men over for partierne – langvarige interne drøftelser, omsider enighed om noget, også ofte noget, der forringer regeringens oprindelige udspil, og derefter efter forliget strid mellem forligspartierne om opfølgningen, hvor snart kristeligt folkeparti og snart centrum-demokraterne bliver bange for deres egen skygge og stikker hovedet i busken.

Et sådant mønster er dybt betænkeligt på to områder. Det er for det første betænkeligt over for folketinget som institution. Jeg er enig med hr. Christophersen, når han fremhæver, at den normale proces her i folketinget bør være, at en regering fremsætter forslag, og at alle partier deltager i drøftelsen og diskussionen om forslagene i et forsøg på at nå et resultat. På den måde kan offentligheden følge med i, hvilke holdninger de enkelte partier har under forløbet. Det kan da ikke undgås, at under den proces bliver der behov for særlige forhandlinger mellem grupper af partier, men det må være en, skal vi sige praktisk nødvendig undtagelse fra hovedreglen og ikke det normale politiske forløb.

Det vil være betænkeligt også i forhold til de problemer, vi har, fordi der er så stort et behov for en politik, der fastlægger langsigtede mål for, hvad vi skal nå på beskæftigelsesområdet og med hensyn til betalingsbalancen. Det er